

YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS
NISMA E TË RINJVE PËR TË DREJTAT E NJERIUT
INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA

GODIŠNJI IZVEŠTAJ 2020

03-05

**UVOD
KO SMO MI
MISIJA
VIZIJA**

06-07

NAŠ PROGRAM

- ▶ **PROGRAM SUOČAVANJA SA PROŠLOŠĆU**
- ▶ **PROGRAM LJUDSKIH PRAVA I VLADAVINE PRAVA**
- ▶ **PROGRAM OSNAŽIVANJA MLADIH**

08-22

**HUMAN RIGHTS AND RULE OF
LAW PROGRAM**

- ▶ **MLADI ZA PRAVDU**
- ▶ **ZAŠTITA EKONOMSKIH I SOCIJALNIH PRAVA TOKOM I NAKON PANDEMIJE COVID-19**
- ▶ **POBOLJŠANJE PRISTUPA PRAVDI NA OPŠTINSKOM NIVOU**
- ▶ **SPECIJALIZOVANA VEĆA I SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA**
- ▶ **LIČNO: ROMI, EGIPANI I AŠKALI**
- ▶ **OSNAŽIVANJE ZAJEDNICA, MLADIH I ŽENA ZA EFIKASNU VLADAVINU ZAKONA I PRISTUP PRAVDI NA KOSOVU**
- ▶ **POLITIČKA MREŽA ZA MLADE**

23-26

PROGRAM SUOČAVANJA S PROŠLOŠĆU

- ▶ **KOSOVSKI DIJALOG MLADIH**
- ▶ **KAMPANJA ZA DOSEG ZA PRINCIPE SUOČAVANJA S PROŠLOŠĆU**

27-32

PROGRAM OSNAŽIVANJA OMLADINE

- ▶ **PODSTICANJE NOVIH PRISTUPA ZA POMIRENJE OMLADINE**
- ▶ **ZAJEDNIČKA TEREN ZAJEDNIČKA BUDUĆNOST'**
- ▶ **MLADI A(R)KTIVISTI ZA PROMENU**
- ▶ **ŠAMPIONSKE ŠKOLE ZA SOCIJALNE PROMENE**

33-41

AKCIJE NA ULICI

- ▶ MEĐUNARODNI DAN USTAVA (APRIL)
- ▶ U MRAKU NESTALIH LJUDI - ISKLJUČITE SVETLA NA 2 MINUTA (APRIL)
- ▶ 25. 25. GODIŠNJICA GENOCIDA SREBRENICE (JUL)
- ▶ MEĐUNARODNI DAN PRISILNIH NESTANAKA (AVGUST)
- ▶ MEĐUNARODNI DAN MIRA - „VEZANIH-OČIJU” U „MIRU “(SEPTEMBAR)
- ▶ NEDELJA LJUDSKIH PRAVA 2020. (DECEMBAR)
- ▶ MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV KORUPCIJE (9. DECEMBRA)
- ▶ MEĐUNARODNI DAN LJUDSKIH PRAVA (10. DECEMBRA)

42-45

PROTESTI

- ▶ PROTEST PROTIV NASILJA
- ▶ PROTIV NACRTA ZAKONA O RATNIM VREDNOSTIMA OVK
- ▶ PROTIV HOMOFOBNIH IZJAVA

46-47

DODATNE AKTIVNOSTI

- ▶ MIREEDITA, DOBAR DAN! FESTIVAL
- ▶ NEDELJA PONOSA (Oktobar)

48-49

NAŠE OSOBLJE

GODIŠNJA STATISTIKA 2020

UVOD

KO SMO MI

Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR) prvobitno je osnovana kao regionalna nevladina organizacija 2003. godine, koja je kasnije transformisana u regionalnu mrežu YIHR-a na Kosovu, Srbiji, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Već više od 15 godina, Inicijativa mladih za ljudska prava - Kosovo (YIHR KS) uspešno je radila na zaštiti i promociji ljudskih prava i demokratskih vrednosti ne samo na Kosovu već i u regionu.

Konkretno, YIHR KS fokusirana je na proces suočavanja s prošlošću, zaštitu i promociju ljudskih prava i osnaživanje uloga mladih na lokalnom i regionalnom nivou.

Budući da se uloga, uticaj i kontekst YIHR KS kontinuirano menjaju, suštinska misija YIHR KS ostaje relevantna i danas.

VIZIJA

Slobodno, ravnopravno i pravedno društvo u kojem svi ljudi mogu ostvariti svoj puni potencijal.

MISIJA

YIHR KS promoviše, štiti i zalaže se za ljudska prava, suočavanje sa prošlošću, vladavinu prava i građanske vrednosti kao bazicnim osnovama slobodnog, odgovornog i progresivnog društva.

UVOD

Imajući u vidu poteškoće koje smo svi doživeli u protekloj godini sa pandemijom COVID-19, YIHR KS saoseća sa svima koji su pretrpeli gubitke i posledice tako nesrećne situacije širom sveta. Zahvalni smo više nego ikada za radnici u prvim linijama fronta i njihov doprinos održavanju ove situacije pod kontrolom. Za nas kao civilno društvo bilo je od ogromnog značaja što smo u takvim okolnostima ojačali fokus na mladima, ljudskim pravima i suočavanju s prošlošću.

Iako je naš rad bio ograničen zbog pandemije, s velikom istrajnošću i zalaganjem smo uspeli da se prilagodimo novoj situaciji kako bismo mogli da nastavimo svoj posao. Svaka mlada osoba je imala priliku da nastavi da uči i bavi se temama o ljudskim pravima, vladavini zakona i suočavanju sa prošlošću putem naših mrežnih radionica, vebinara, programa razmene mladih itd.

Duboko cenimo podršku aktivista, mladih, donatora i drugih partnera tokom ovih teških vremena. Obećavamo da ćemo i dalje ići iznad i izvan naše misije, bez obzira na okolnosti, da ćemo i dalje dolaziti do mladih na najinovativniji i angažovaniji način, sve vreme preduzimajući mere predostrožnosti kako bismo podržali dobrobit svih uključenih.

AKTIVNOSTI PROGRAMA

Program suočavanja sa prošlošću

YIHR KS će i dalje doprinositi stvaranjem i održavanjem platformi za suočavanje s prošlošću, kao i inicijativama za izgradnju mira širom regiona. Ovaj program će se fokusirati na podršku inicijativama i podizanje svesti kod ljudi, posebno među mladima, o nedavnoj prošlosti na Kosovu, a naročito na Balkanu. Cilj nam je da izgradimo i sačuvamo kolektivno pamćenje i doprinesemo procesima izgradnje mira.

Program ljudskih prava i vladavine prava

YIHR KS ostaje vodeća organizacija na polju ljudskih prava na Kosovu. Od 2004. godine YIHR KS radi na praćenju, dokumentovanju i izveštavanju o kršenjima ljudskih prava, primeni zakona i funkcionisanju mehanizama zaštite ljudskih prava. Stoga YIHR KS ima za cilj da i dalje bude aktivni branitelj i promoter ljudskih prava na Kosovu, kao i u regionu.

Program osnaživanja mladih

YIHR KS veruje u snagu mladih kao odgovornih i aktivnih građana u izgradnji odgovornog i prosperitetnog društva. Stoga je glavni fokus ovog programa dvostruk. Prvo, osnažiti mlade ljude da kroz obrazovanje postanu aktivni učesnici u društvenom i političkom životu na lokalnom, nacionalnom, regionalnom i globalnom nivou. Drugo, ojačanje kapaciteta mladih za angažovanje, zaštitu i zalaganje za ljudska prava za sve u procesu suočavanja sa prošlošću.

AKTIVNOSTI PROGRAMA

PROGRAM LJUDSKIH PRAVA I VLADAVINE PRAVA

Projekat

MLADI ZA PRAVDU

Mladi za pravdu je projekat koji podržava Državno odeljenje Sjedinjenih Država / INL, a koji je sproveden u regionima Prištine, Đakovice, Peći i Uroševca tokom 2020. godine. Cilj ovog projekta je osnaživanje mladih da budu aktivni u sektoru pravde na Kosovu.

Do sada je projekat Mladi za pravdu angažovao više od 2000 mladih iz različitih zajednica u 12 opština. Tokom ovog vremena pokrili smo nekoliko važnih pitanja za kosovsko društvo, poput podizanja svesti o pravim informacijama za građane, uspostavljanja i održavanja procesa dijaloga između pravosudnih institucija i građana i izgradnje profesionalnih kapaciteta za mlade pravnike.

Program pravnog obrazovanja:

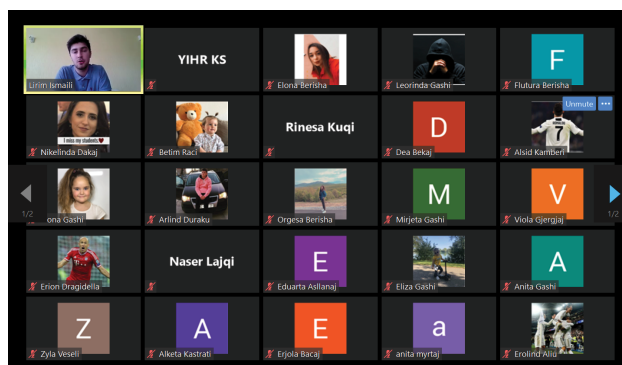
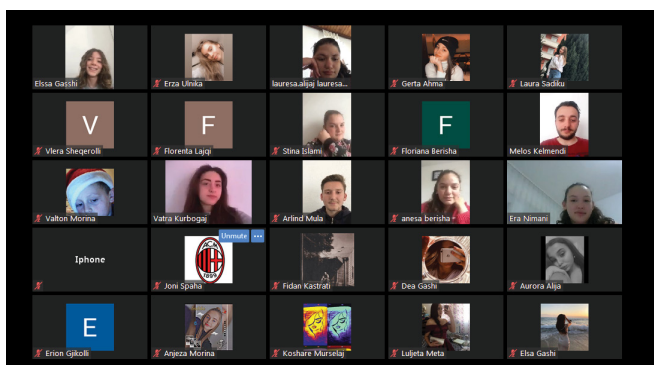
Program pravnog obrazovanja trenutno se koristi kao deo YIHR KS programa pravnog obrazovanja sa srednjoškolcima i studentima iz različitih delova Kosova. Pravna terminologija programa prilagođena je svim srednjoškolcima i studentima, a odabran je i stručnjak koji će pregledati program iz pedagoške perspektive. Dobili smo povratne informacije od srednjoškolaca, koji su smatrali da je program razumljiv i izuzetno informativan. Da bismo testirali znanje mladih o temama obuhvaćenim Programom pravnog obrazovanja, naš projekat je na kraju programa uključio i kratki test ocenjivanja.

Platforma Moja Prava:

Platforma Moja prava pruža lako dostupne informacije i alate svim mladim ljudima i ostalim građanima o pravosudnim institucijama, pristupu pravdi, ljudskim pravima i relevantnim informacijama u vezi sa sektorom pravde na Kosovu. Da bi platforma bila dostupnija građanima, projekat će platformu razviti u Android i iOS aplikaciju. Platforma je takođe poslužila kao sredstvo gde su građani prijavljivali slučajeve kršenja zakona, pronalazili odgovore na različita pitanja u vezi sa zakonskim procedurama i drugim postupcima u kosovskim institucijama. Naš tim se obratio svim izveštajima relevantnim institucijama i održavao je kontakt sa tim institucijama kako bi bio svestan mera koje se preduzimaju.

Predavanja o pravosuđu:

S ciljem da se mladim ljudima pruže informacije o konceptima pravde kao što su ljudska prava, pristup pravdi, institucije pravosudnog sistema, mehanizmi odgovornosti i reforma, projekat je održao ukupno 55 predavanja o pravdi za srednje škole i studenti univerziteta u ciljanim regionima Prištine, Peći, Đakovice i Uroševca sa ukupno 1.038 učesnika. Zbog pandemije COVID-19, projekat je virtuelizovao većinu predavanja o pravosuđu, a u periodu od aprila do decembra organizovao je 49 mrežnih predavanja, dok je 6 predavanja održano lično sa srednjim školama i univerzitetima, gde je više od 1.000 studenata su prisustvovali i bili informisani o institucijama za ljudska prava i pravosuđe na Kosovu. Do sada je YIHR KS održao 43 predavanja o pravdi u srednjim školama i 10 predavanja na univerzitetima u odgovarajućim regionima.

Memorandumi o razumevanju sa javnim univerzitetima:

YIHR KS potpisala je memorandume o razumevanju sa univerzitetima u ciljanim regionima, odnosno Univerzitetom „Hadži Zeka“ u Peći, Univerzitetom „Fehmi Agani“ u Đakovici i „Univerzitetom primenjenih nauka“ u Uroševcu. Saradnja je proširena na organizovanju predavanja o pravosuđu na univerzitetima i srednjim školama i angažovanju mladih iz dotičnih opština u aktivnostima Mladi za pravdu.

Obuka studenata prava:

YIHR KS organizovala je aktivnost Obuka studenata prava na kojoj je 20 studenata prava iz različitih regiona obučeno o pitanjima ljudskih prava i pristupa pravdi, a pružene su im i informacije o relevantnim pravosudnim institucijama. Trodnevnu aktivnost vodio je profesionalni pravnik koji je pripremio učesnike da drže predavanja o pravdi u srednjim školama i na univerzitetima i pružio im informacije o strukturi pravosudnih institucija na Kosovu. Aktivnost se takođe sastojala od upoznavanja ustavom zagaranovanih ljudskih prava i nekih značajnih slučajeva Ustavnog suda Kosova i Evropskog suda za ljudska prava. Poslednjeg dana aktivnosti, studenti su bili obučeni za izlaganje prezentacije o pravno-obrazovnom materijalu.

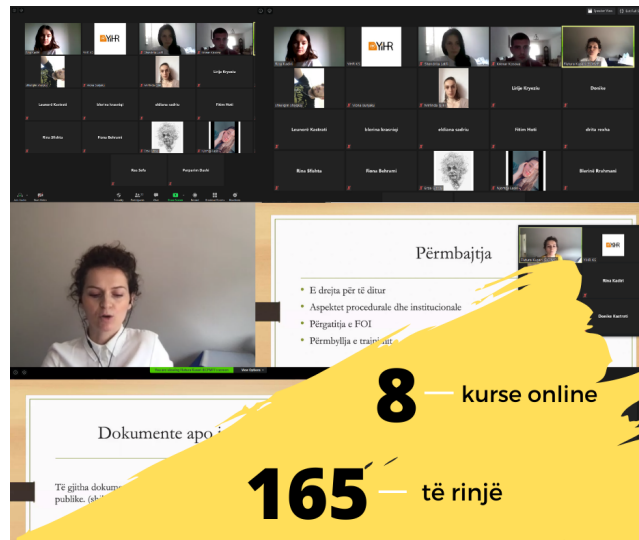

Uspostavljanje lokalnih partnerstava:

Da bi proširili saradnju sa organizacijama čija je misija u skladu sa svrhom projekta Mladi za pravdu, YIHR KS je potpisala memorandume o razumevanju sa „Syri i Vizionit“ u Peći, „INPO“ u Uroševcu i „Rinia Aktive e Gjakoves“ u Đakovici. Ugovorili smo lokalnog koordinatora iz svake organizacije da bude angažovan na organizovanju predavanja o pravdi u okviru projekta Mladi za pravdu, da podrži lokalne organizacije i da saraduje u sprovođenju aktivnosti.

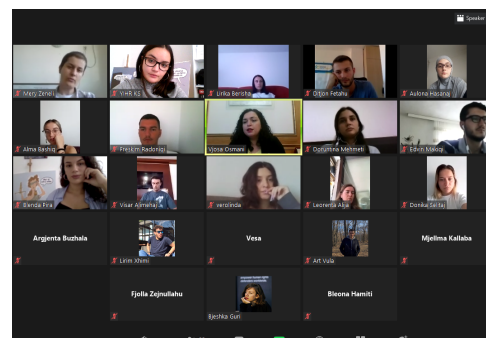
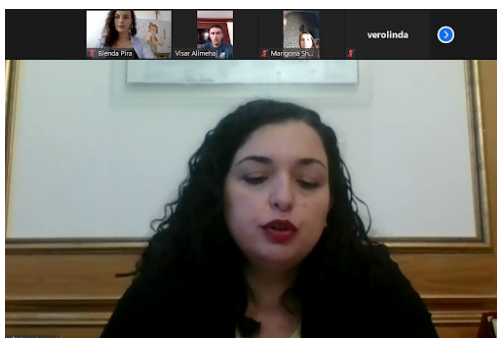
Internet kursevi:

YIHR KS je organizovao 8 onlajn kurseva na temu „Pravo na pristup javnim dokumentima, odgovornost i transparentnost javnih institucija“. Uz profesionalnog trenera na ovu temu, projekat je dostigao 165 učesnika. U nameri da informišu širi deo stanovništva sa pravom na pristup javnim dokumentima, zakonskim okvirom, kako da podnesu zahtev za pristup javnim dokumentima, kao i kako vršenje ovog prava utiče na odgovornost i transparentnost javne institucije, informativni video o toj temi je snimljen i objavljen na platformi Moja prava i na stranici YIHR KS.

Alternativna škola za ljudska prava:

Alternativna škola za ljudska prava 2020 okupila je grupu od 26 mladih učenika iz različitih regiona, univerziteta i etničkih grupa. Aktivnost se odvijala na mreži od 20. do 30. jula 2020. Održano je ukupno 12 sastanaka, koji su se sastojali od 5 predavanja i 7 gostujućih predavača sa fokusom na temu ljudskih prava i zakonodavstva na Kosovu, učešće mladih u procesima donošenja odluka na Kosovu, pitanja rodne ravnopravnosti, prava nevećinskih zajednica na Kosovu i procesi izgradnje mira na Kosovu. Alternativna škola pružila je mogućnost učenicima da povećaju svoje znanje o ovim temama, upoznaju aktiviste civilnog društva i razgovaraju o praksi različitih tema povezanih sa ljudskim pravima na Kosovu.

Lokalna probna ročišta:

Aktivnost je organizovana u regionu Prištine, Đakovice, Peći i Uroševca gde su mladi učestvovali u trodnevnoj obuci i saznali o ključnim ulogama na sudskom ročištu, uključujući ulogu sudije, tužioca, i advokat. Tokom ove aktivnosti, više od 100 učesnika imalo je priliku da sazna više o pravosudnom sistemu, postupcima i ulozima različitih sektora pravosudnih institucija. Aktivnost je učesnicima pružila mogućnost da se upoznaju sa važećim zakonodavstvom na Kosovu i da simuliraju ulogu advokata, sudije i tužioca u sudskom zasedanju.

Kratke video kampanje o promovisanju pristupa pravdi:

U cilju unapređenja pristupa pravdi i šireg auditorijuma putem društvenih medija, YIHR KS je razvila 3 kratke video kampanje. Prva dva video snimka prenose poruku o pravu na dostojanstvo, pravu na brak i pravima LGBTI + zajednice. Video koji se deli u Nedelji ljudskih prava tretira pravo okupljanja i teži širenju nade tokom pandemije COVID-19. Video snimci su podeljeni na društvenim mrežama YIHR KS i emitovani su na kosovskim televizijskim kanalima.

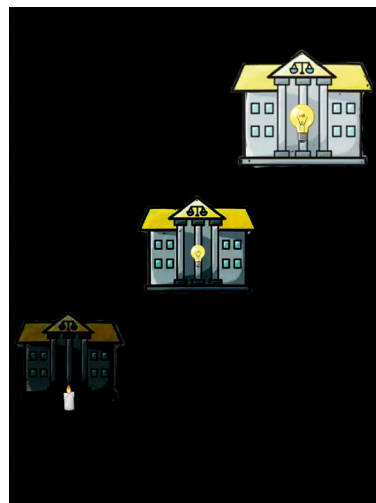
Murali Pravde:

Šest pravosudnih freski korišćeno je kao inovativan, kreativan i održiv način da se mladima prenesu poruke o važnosti njihovih prava, pristupu pravdi i podstakne omladina da zahteva pravdu. Freske su nastale u šest srednjih škola u regionu Prištine, Đakovice, Peći i Uroševca i postavljene su na lokaciju sa većom vidljivošću učenika i ostalih građana. Ovi murali doprinose stvaranju škola boljim, kreativnijim i atraktivnijim okruženjem za učenike.

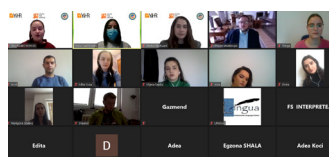
Ilustracija pravde:

Da bi poboljšala kritičko razmišljanje među mladima na Kosovu o ljudskim pravima i pravosudnim institucijama, YIHR KS je organizovala takmičenje u ilustrovanju pravde. Studenti srednjih škola i univerziteta imali su priliku da se prijave sa svojim originalnim umetničkim delima kako bi na kreativan način odražavali pravosudni sistem na Kosovu i ljudska prava. Na osnovu njihovih konceptata, kreativnosti i originalnosti izabrana su tri umetnička dela i dodeljene su nagrade pobednicima.

Program stručne prakse:

Program stručne prakse je angažovao 30 studenata prava sa privatnih i javnih univerziteta pri kosovskim osnovnim sudovima u regionu Prištine, Peći, Đakovice i Uroševca. 20 pripravnika započelo je šestomesečnu praksu u junu 2020. godine, a 10 pripravnika u oktobru 2020. godine. Program prakse je imao za cilj da izgradi profesionalne kapacitete studenata kako bi mogli da doprinesu poboljšanju pristupa pravdi. Pripravnici su bili uključeni u rad u različitim odeljenjima Osnovnog suda u Prištini, Osnovnog suda u Đakovici, Osnovnog suda u Peći i Osnovnog suda u Uroševcu, dok su takođe učestvovali u sudskim raspravama i izradi različitih pravnih dokumenata. Mnogi pripravnici su izveštavali na platformi Moja prava u vezi sa slučajevima kršenja zakona, dok je naš projekat ove izveštaje uputio relevantnim institucijama. 20 pripravnika je već završilo šestomesečnu praksu i na internet ceremoniji 17. decembra 2020. dobilo je sertifikat za učešće u programu stažiranja.

Dan otvorenog suda:

Tokom marta 2020. godine YIHR KS je organizovala posetu Osnovnom sudu u Prištini sa 27 učenika srednjih škola iz opštine Fuše Kosovo. Većini učenika je to bilo prvi put da su bili u sudnici. Nakon obilaska zgrade suda, studenti su se okupili u sudnici kako bi razgovarali sa većem koje su činili sudija Fatime Dermaku, tužilac Ilirjana Kollaku i advokatica Merita Stublla Emini koja je sa studentima podelila svoju profesiju i izazove sistem pravde na Kosovu. Studente su zanimali sudski postupci, besplatna pravna pomoć, maloletnička delinkvencija i mnoge druge teme.

Program nadgledanja sudova:

U okviru Programa nadgledanja sudova tokom oktobra 2020. godine, 40 studenata prava bilo je angažovano kao nadzornici sudskog saslušanja u Osnovnom sudu u Prištini, Osnovnom sudu u Đakovici, Osnovnom sudu u Peći i Osnovnom sudu u Uroševcu. Cilj programa bio je povećati znanje i veštine kritičkog razmišljenja učenika i povećati transparentnost i odgovornost pravosudnih institucija. Programu praćenja sudova prethodila je obuka na kojoj su mladi stekli znanje o praćenju pravosudnog sistema, pristupu pravosudnom sistemu, pripremi izveštaja i traženju pristupa javnim dokumentima. Pored ukupno 400 praćenih sesija, svaki student koji je učestvovao u ovom programu podneo je zahtev za pristup javnim dokumentima za određene slučajeve koji su ih zanimali.

Probno suđenje:

Projekat od 21. do 23. novembra 2020. godine okupio je 30 studenata prava i nedavno diplomiranih pravnika sa javnih i privatnih univerziteta širom Kosova u okviru aktivnosti Nacionalnog lažnog suđenja. Trodnevna aktivnost pružila je učesnicima informacije o pitanjima vezanim za sektor pravde poput prava, pristupa pravdi, mehanizama odgovornosti i pravosudnih institucija. Poslednjeg dana nacionalnog lažnog suđenja, učesnici su izvršili dodeljenu ulogu sudije, tužioca i advokata na simuliranoj sudskoj sednici.

Projekat

ZAŠTITA EKONOMSKIH I SOCIJALNIH PRAVA TOKOM I NAKON PANDEMIJE COVID-19

Zaštita ekonomskih i socijalnih prava tokom i nakon pandemije COVID-19 je projekat koji podržava UNMIK, a koji je započeo u oktobru 2020. godine i koji je i dalje u toku.

Osnovna svrha ovog projekta je osnaživanje učesnika da se založe za ljudska prava svojih vršnjaka iz različitih zajednica, doprinoseći širim naporima za izgradnju poverenja i pomirenja kroz interaktivne i inovativne aktivnosti na polju ljudskih prava, uključujući ekonomska i socijalna prava.

POBOLJŠANJE PRISTUPA PRAVDI NA OPŠTINSKOM NIVOU

IPoboljšanje pristupa pravdi na opštinskom nivou je 12-mesečni projekat koji podržava Državno odeljenje Sjedinjenih Država / INL čiji je cilj poboljšanje pristupa pravdi na lokalnom nivou aktiviranjem i uključivanjem mladih i lokalnih organizacija kao promotora vladavine zakona i demokratija. U vezi sa saradnjom sa lokalnim organizacijama, YIHR KS je uspostavila šemu subvencioniranja odabirom 5 lokalnih NVO-a koji će provoditi različite aktivnosti u okviru projekta.

Obuka opštinskih službenika:

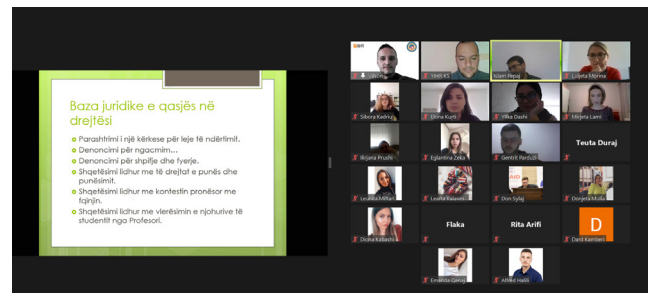
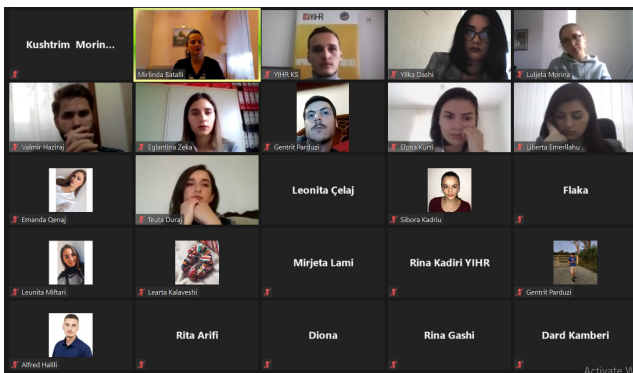
Obuka službenika opštinske uprave je prva aktivnost u okviru projekta u smislu primene. Ova obuka imala je za cilj povećanje efikasnosti, transparentnosti, odgovornosti i profesionalnosti pravnih službi u opštinskim administracijama kroz profesionalnu podršku državnim službenicima opština iz 7 najvećih regiona na Kosovu.

Ova aktivnost je sprovedena u oktobru 2020. godine, organizovana isključivo od strane YIHR KS, i trajala je 4 radna dana. Bilo je 20 korisnika iz pomenutih regiona koji su produbili svoje znanje i poboljšali svoje veštine iz ove aktivnosti.

Ustavna i upravna klinika:

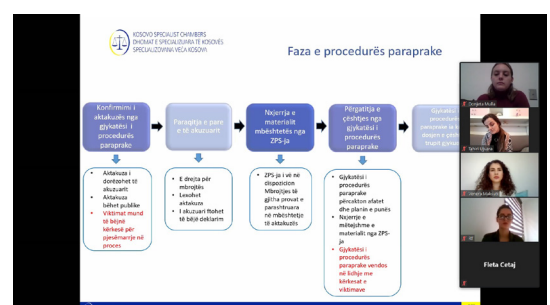
Ustavna i upravna pravna klinika sprovodi se u koordinaciji sa Istraživačkim institutom za pravne studije - Pravni fakultet Univerziteta u Prištini. Ova aktivnost ima za cilj jačanje profesionalnih kapaciteta budućih mladih pravnika kroz nedeljna praktična predavanja sa lokalnim stručnjacima iz oblasti upravnog prava i ustavnog prava. 25 studenata osnovnih i post-diplomskih studija i nedavnih diplomaca prava pohađaju ova virtuelna predavanja od novembra. 2020. godine održano je 8 od 16 predavanja. Aktivnost je započeta osnovnim konceptima upravnog prava, a zatim nastavljena sa početnim procesima donošenja odluka na lokalnom nivou, hijerarhijskim preispitivanjem i na kraju sudskim preispitivanjem odluka lokalne uprave.

Projekat

SPECIJALIZOVANA VEĆA I SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

YIHR KS organizovala je 9 predavanja sa više od 190 mladih ljudi sa celog Kosova kako bi im pružila temeljne informacije o mandatu i nadležnostima Kosovskih specijalnih komora kako bi razotkrila sve mitove oko njega. Sva predavanja je organizovao tim YIHR KS u prisustvu predstavnika specijalnih komora Kosova iz Haga. Predavanja su održana sa srednjoškolicima i studentima različitih regiona Kosova. Tokom predavanja pokazano je posebno interesovanje za mandat i nadležnosti komora, što znači da postoji značajna potreba za takvim aktivnostima u budućnosti.

Projekat "Lično": Romi, Egipćani i Aškali je sproveden je u partnerstvu sa Kult-Plus-om od maja do decembra 2020. godine, a podržala ga je Evropska unija na Kosovu. Glavni cilj projekta je bio povećati izveštavanje o kršenjima ljudskih prava za nevećinske zajednice (Rome, Aškali i Egipćane) u masovnim medijima. Sa brzim rastom izveštavanja za ove zajednice, postignut je izuzetan napredak u izveštavanju, promena perspektiva za marginalizovane grupe na Kosovu i šire, kao i dostupnost ove tri zajednice u javnom diskursu i medijima.

Radionice Pripovedanja:

Radionica pripovedanja održana je sa više od 17 žena i mladih žena iz zajednica Roma, Aškali i Egipćana iz različitih kosovskih opština u oktobru 2020. Radionica je učesnicima pružila priliku da saznaju više o tehnikama pripovedanja, kako bi se osnažile da dele njihove priče i govore o iskustvima koja su uticala na njihov život. Učesnici su pokrenuli pitanja svojih patnji tokom poslednjeg rata na Kosovu, ranih brakova, siromaštva i tradicije. Bili su sigurni da podeluju svoje priče za novinarske članke, od kojih su dve objavljene u Virtualnom muzeju izbeglica i jedna priča koju je objavio KultPlus.

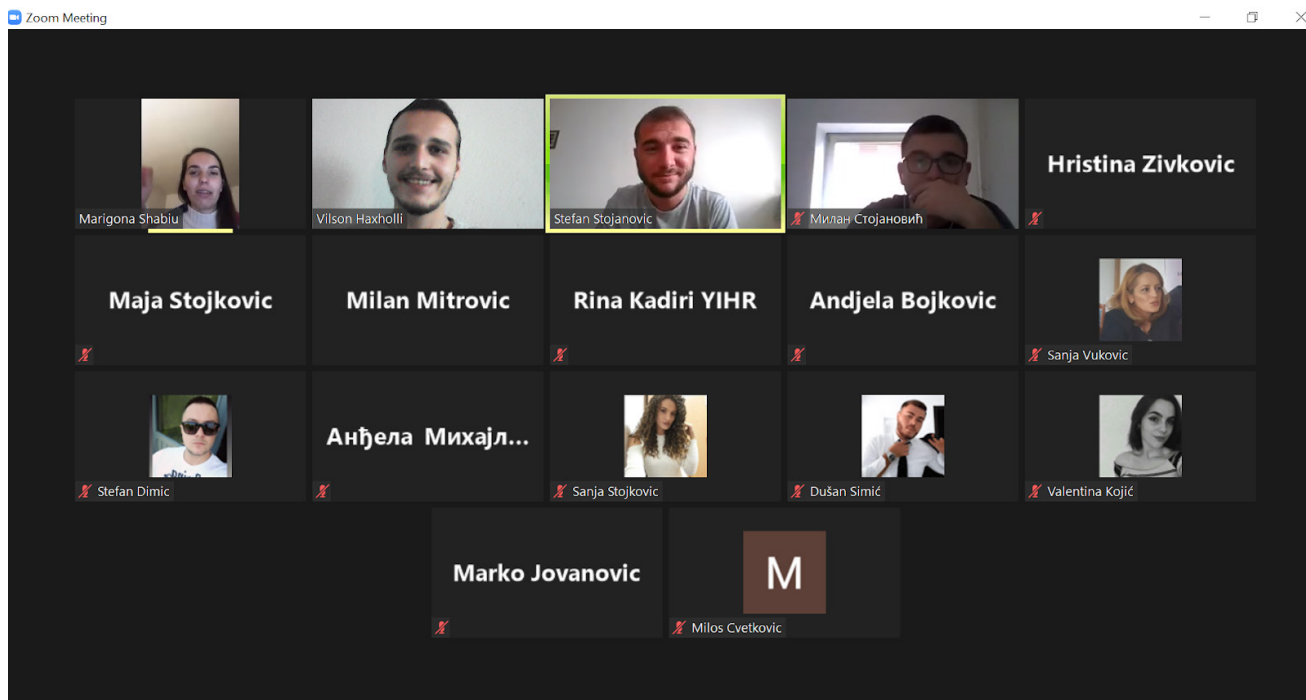

OSNAŽIVANJE ZAJEDNICA, MLADIH I ŽENA ZA EFIKASNU VLADAVINU ZAKONA I PRISTUP PRAVDI NA KOSOVU

Ovo je petomesečni obrazovni projekat koji je razvila YIHR KS u saradnji sa NVO Društveno znanje za stvarnu odgovornost i transparentnost - SOKRAT i podržala UNDP Kosovo.

Vebinari: Mladi kao branioci ljudskih prava:

U decembru 2020. održali smo dva interaktivna veb-seminara sa 34 mladih iz srpske zajednice sa namerom da ih informišemo o ljudskim pravima i posebno pravima nevećinskih zajednica na Kosovu. Kroz grupnu diskusiju, ovi veb seminari su pomogli učesnicima da steknu informacije o svojim pravima i dalje razvijaju svoja znanja i uvide o tome kako društvo učiniti što inkluzivnijim. Dalje, putem vebinara mladi su imali priliku da poboljšaju svoje sposobnosti kritičkog mišljenja i postanu aktivni građani u odbrani ljudskih prava.

Mreža političkih mladih (PYN) je međunarodna mreža omladinskih organizacija koja deluje kao deo 31 političke stranke u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Kosovu, Crnoj Gori i Srbiji. Ova mreža mladih osnovana je Osnivačkom konferencijom u Zagrebu, održanom 29. i 30. marta 2014.

Tokom 2020. godine, PYN je organizovao trening na temu javnog nastupa i javnog nastupa. Obuka se održala putem platforme ZOOM 24. septembra, a sprovela ih je Agencija za odnose s javnošću HORKA iz Hrvatske.

PROGRAM SUOČAVANJA S PROŠLOŠĆU

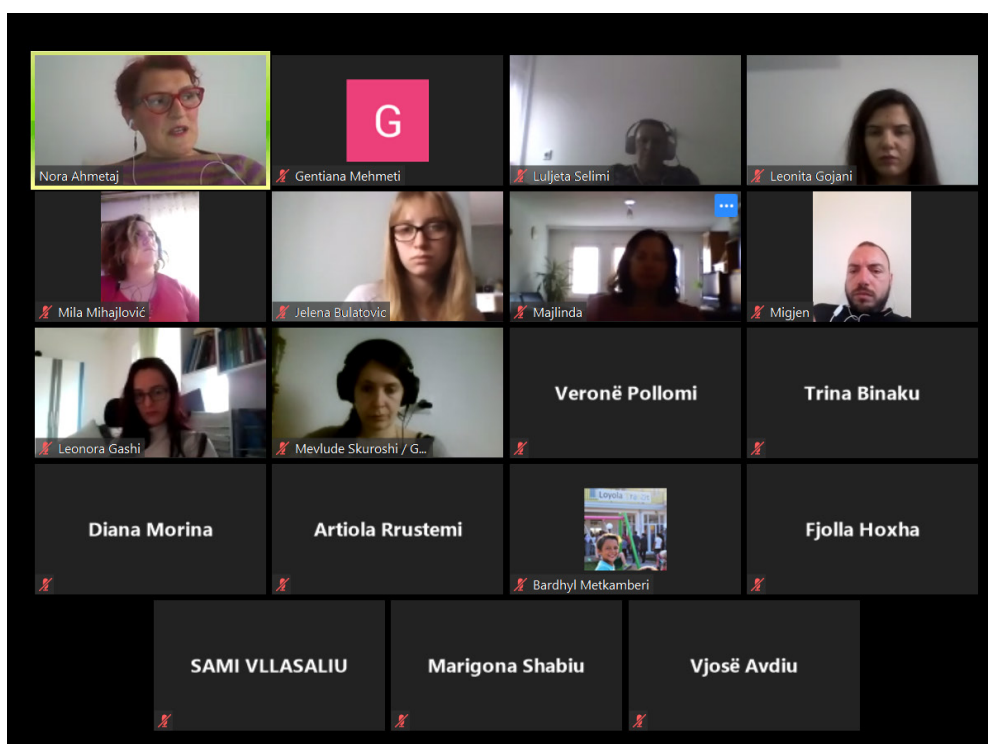
Projekat

KOSOVSKI DIJALOG MLADIH

Kosovski dijalog mladih je 30-mesečni projekat čiji je glavni cilj osnaživanje mladih da aktivno učestvuju u suočavanju sa prošlošću i procesima pomirenja na Kosovu podsticanjem međuetničke komunikacije, interakcije i saradnje, adresiranjem zajedničkih interesa, izgradnjom poverenja i promovisanje uzajamnog razumevanja i pozitivnih stavova.

Obuka za izgradnju kapaciteta za predstavnike NVO:

Obuka je održana u aprilu 2020. Marijana Toma bila je trener kao jedan od najistaknutijih stručnjaka za tranzicionu pravdu i suočavanje sa prošlošću na Balkanu. Zajedno sa trenerom sastavili smo interaktivni petodnevni dnevni red koji je obuhvatio metodologiju kako bolje održati obuku na mreži kako bi 20 učesnika moglo shvatiti važnost bavljenja pitanjima suočavanja s prošlošću i tranzicione pravde. Kao gosti govornici ugostili smo istaknute aktiviste tranzicione pravde na Kosovu. Osim predavanja sa Marijanom Tomom, imali smo dve grupne vežbe, jednu gde su učesnici u grupama mogli o projektnim idejama za suočavanje s prošlošću, a drugu koja je uključivala simulaciju komisija za istinu.

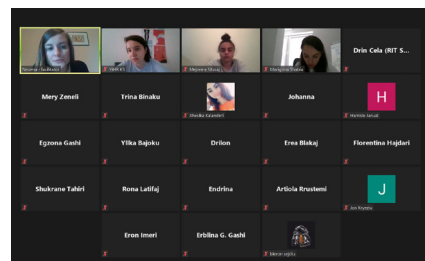
Šema malih grantova:

Nakon prvog otvorenog poziva za šemu malih grantova koji je objavljen tokom juna 2020. godine, YIHR KS, uz podršku USAID-a, obezbedila je 3 bespovratna sredstva za 3 partnerske nevladine organizacije koje zajednički rade na unapređenju saradnje i komunikacije između mladih iz različitih sredina na Kosovu, sa posebnim fokusom na mlade iz albanske i srpske zajednice. Podgrantori su izabrani na osnovu izbora kriterijuma za ispunjavanje uslova i provere administrativne pozadine koji su opisani u zahtevu za prijave (RFA). RFA je pružio detaljne informacije u vezi sa postupkom prijave za šemu malih grantova. Iniciranjem partnerstva između lokalnih NVO, šema malih grantova ima za cilj da poboljša saradnju između NVO koje deluju na Kosovu kroz primenu zajedničkih projekata. Raspoređeni grantovi iznose 10.000 USD, gde partnerske organizacije koriste gore pomenuti budžet za sprovođenje projekata starih tri do šest meseci na Kosovu. Pet (5) informativnih sesija je organizovano za sve zainteresovane strane koje su želele da saznaju više o šemi malog granta i procesu prijavljivanja pre izbora pod-korisnika. Otvoreni poziv za drugi ciklus šeme malih grantova objavljen je tokom decembra 2020. godine, a postupak izbora trenutno traje.

Program Razmene Mladih:

YIHR KS održao je 3 programa razmene mladih tokom 2020. godine. Prvi je održan na mreži zbog situacije sa COVID-om i još dve osobe lično.

Tokom prvog programa razmene mladih učestvovalo je 30 omladinaca, tokom drugog 22, a treći 31 učesnika albanske i srpske zajednice. Mladi su bili opremljeni znanjem o pitanjima suočavanja s prošlošću i pomirenja a takođe su imali i priliku da posete različite spomen-obeležja iz poslednjeg rata na Kosovu i razgovaraju o kolektivnom sećanju. Pored toga, učesnici su imali priliku da rade u 4 tematske grupe i stoga se bave pozorišnim predstavama, fotografijom, video produkcijom i pričanjem priča. Svaka grupa imala je profesionalnog mentora koji ih je vodio i pomagao u njihovim projektima. Njihov zadatak je bio da koriste ove umetničke oblike kao medij za dijalog i međusobnu saradnju, kao i način da se zajednički suprotstave nacionalističkim narativima koji postoje u našim društvima i istovremeno promovišu pomirenje. Po završetku razmene, učesnici imaju priliku da izlože svoje radove široj javnosti tokom 2021. godine.

Kosovski muzej detinjstva:

YIHR KS planira da osnuje Kosovski muzej detinjstva 2021. Glavni cilj ove inicijative je unapređenje kolektivnog sećanja na poslednji rat na Kosovu kao način suočavanja sa prošlošću, kao i razvijanje kritičkog pristupa prema nacionalističkim narativima kroz istraživanje i dokumentovanje ratnih iskustava i priča.

Radovi na realizaciji ovog muzeja već su započeti 2020. godine; objavljivanjem otvorenog poziva za intervjue dobili smo brojne kontakte za one koji su zainteresovani za deljenje njihovih priča, ličnih stvari ili drugih audio-vizuelnih dokaza vezanih za nedavni rat na Kosovu, koji bi potencijalno mogao biti izložen u Kosovskom muzeju detinjstva

Projekat

KAMPANJA ZA DOSEG ZA PRINCIPLE SUOČAVANJA S PROŠLOŠĆU

Ovaj projekat sprovodi neformalna koalicija nevladinih organizacija koje se bave pitanjima suočavanja s prošlošću i tranzicione pravde na Kosovu, kao što su Fond za humanitarno pravo - Kosovo (HLCK), Kosovski centar za rehabilitaciju žrtava torture (KRCT), Integra, Centar za alternativno rešavanje sporova (ADRC), Nova socijalna inicijativa (NSI) i Inicijativa mladih za ljudska prava - Kosovo (YIHR KS). Glavni cilj ovog projekta je promocija pažljivog i kritičkog pristupa prošlosti koji pomaže postizanju isceljenja, mira i pomirenja kako bi se zaštitilo dostojanstvo svih žrtava i preživelih, kao i sprečio štetan diskurs i postupci povezani sa nasleđem rata na Kosovu. Ovaj zajednički program produkt je kontinuiranog rada gore pomenutih organizacija na sastavljanju principa suočavanja sa prošlošću. Principi suočavanja s prošlošću je građanska inicijativa koju promoviše grupa praktičara i organizacija civilnog društva na polju suočavanja s prošlošću.

Grupa je započela zajedničku inicijativu za utvrđivanje i odobravanje niza principa koji će informisati i usmeravati političke i javne aktere o tome kako stupiti u kontakt sa žrtvama, preživelim, bolnom prošlošću i istorijskim narativima. Grupa se takođe kontinuirano konsultovala sa različitim akterima kao što su udruženja žrtava, porodice žrtava i druge OCD kako bi se osiguralo da principi budu inkluzivni i validirani. Inicijativa ima za cilj da posluži kao referentni dokument za koji svako ko krši njene principe treba biti moralno odgovoran, kao i referenca za zajednički odgovor civilnog društva kad god dođe do nepravde javnih i političkih aktera. Suočavanje sa prošlim principima biće objavljeno u januaru 2021. Projekat podržavaju FDFA i UNDP Kosovo.

PROGRAM OSNAŽIVANJA OMLADINE

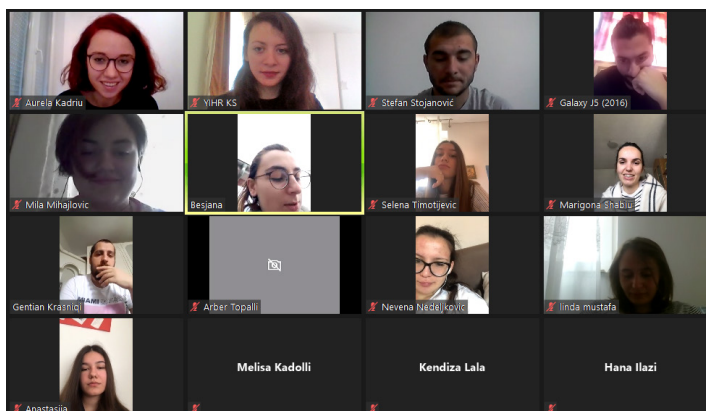
Projekat

PODSTICANJE NOVIH PRISTUPA ZA POMIRENJE OMLADINE

YIHR KS s projektom Podsticanje novih pristupa pomirenju mladih promovise pomirenje i gradi poverenje među mladima u zemlji. YIHR KS organizovala je interaktivne radionice pripovedanja priča koje pozivaju raznoliku grupu mladih ljudi da identifikuju i dokumentuju ratna iskustva, koja su sada uključena u platformu Virtuelnog muzeja izbeglica. YIHR KS dopunila je program javnim promocijama Virtuelnog muzeja izbeglica i komemorativnim događajima kako bi podstakla nove pristupe u izgradnji poverenja i izazovu nacionalističkim stereotipima u vezi sa nedavnom prošlošću Kosova. Ovaj projekat podržava Nacionalna zadužbina za demokratiju (NED).

Radionice pripovedanja:

YIHR KS održala je tri radionice pripovedanja sa ukupno **34 učesnika**. Dva trenera angažovala su učesnike u identifikovanju, dokumentovanju i predstavljanju ličnih, porodičnih i zajedničkih priča o ratnim iskustvima izbeglica. Da bi zaključili radionicu, treneri su angažovali učesnike da koriste digitalne alate za prezentaciju svojih priča na mreži. Svaki digitalni narativ sadržavao je fotografije, transkripcije intervjua i audio-zapise. Intervjui su postavljeni na platformu YIHR KS Virtual Museum of Refugees.

Internet kampanja virtuelnog muzeja izbeglica:

YIHR KS kreirala je promotivni video za muzej u kome se prenose delovi priča ljudi koji su dali svoje intervjuje. Nameravali smo da video učinimo inkluzivnim i reprezentativnim. Zbog toga je poseban fokus bio usmeren na rodnu ravnotežu ljudi koji se pojavljuju u videu i dele svoje priče. Štaviše, u video zapis smo uvrstili i osobu koja pripada transrodnoj zajednici. Video je takođe promovisan na 6 lokalnih i nacionalnih televizija. Pored toga, da bi se osigurao doseg, dva člana su napisala i objavila poznata portala u vezi sa sadržajem Virtuelnog muzeja izbeglica. Članci opisuju muzej i šta on predstavlja, a sadrže i promotivni video muzeja. Zajedno sa video zapisom pokrenuli smo onlajn kampanju u kojoj je promovisano 5 odlomaka preuzetih iz 5 intervjuja. Ovi odlomci služe kao najave Virtualnom muzeju izbeglica.

ZAJEDNIČKA TEREN ZAJEDNIČKA BUDUĆNOST'

“Zajednički teren, zajednička budućnost” je partnerstvo između Centra za pripovedanje (Holandija), Univerziteta primenjenih nauka OsloMet (Norveška), CSI (Kipar), Asociatia Psiterra (Rumunija) i Inicijative mladih za ljudska prava - Kosovo (YIHR KS) i je omogućen uz podršku EU, u okviru programa Erasmus +. Cilj ovog strateškog partnerstva je razviti kontrastrategije, istražiti strategije koje ljude čine svesnim kako se narativima može manipulirati i kako se sopstvenim i autentičnim narativima suprotstavljaju ovim principima manipulacije i neprijateljske komunikacije. Zbirka je stvorena na osnovu istraživanja postojećih i trenutnih pristupa i metoda povezanih sa sukobima, rešavanjem sukoba, kako su oni primenjivani ili se primenjuju u različitim kontekstima i njihovim efektima.

MLADI A(R)KTIVISTI ZA PROMENU

Omladinski a(r)ktivisti za promene je projekat usmeren na osnaživanje mladih filmskih stvaralaca, pripovedača, umetnika i aktivista u produkciji filmova i predstava o ljudskim pravima / LGBTQ pravima i pitanjima rodne ravnopravnosti. Cilj projekta je promocija upotrebe umetnosti u rešavanju pitanja ljudskih prava. Cilj nam je da obučimo omladinske umetnike i aktiviste za stvaranje filmova, pripovedanje priča i veštine aktivizma i omogućimo im da rade na svojim umetničkim projektima. Ovaj projekat okuplja 17 organizacija sa Kosova, Srbije, Makedonije, Albanije i Holandije u oblasti LGBTQ / ljudskih prava, zagovaranja, omladinskog rada i umetnosti i kulture, uključujući postojeće filmske festivale (Međunarodni filmski festival o ljudskim pravima Albanija, PriFest Film Festival Kosovo i Skopje Film Festival).

Radionica pripovedanja:

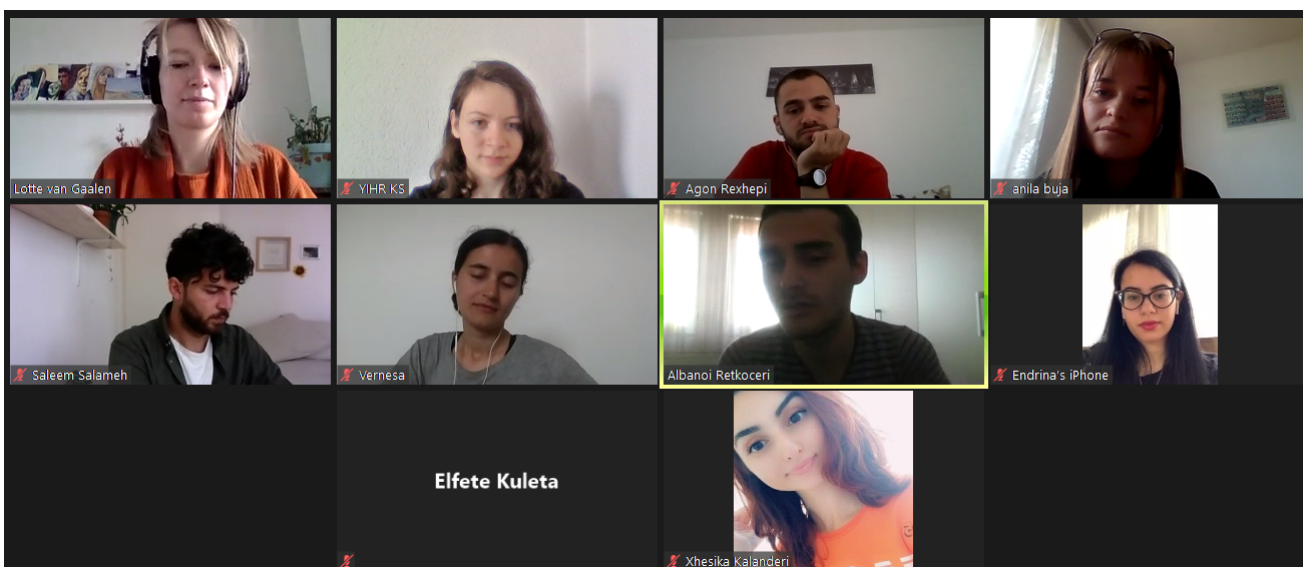
Ovu radionicu su održali onlajn treneri iz Centra za pripovedanje (Holandija) i obučili mlade ljude da postanu pripovedači. Tokom obuke, 9 učesnika steklo je znanje o tome kako pričanje priča možemo koristiti kao alat za unapređenje svesti o ljudskim pravima / LGBTQ pravima i pitanjima rodne ravnopravnosti. Učesnici su pokazali veliko interesovanje za diskusije tokom obuke i upoznali se sa najboljim praksama pripovedanja.

Radio i podkast radionica:

Radionicu su sproveda na mreži dva vrlo istaknuta međunarodna trenera iz ove oblasti. Tokom obuke učesnici su stekli znanje i praksu iz radio podkastovanja iz prve ruke. 8 mladih je učestvovalo u radionici tokom juna i proizveli nekoliko radio / podcast priča na osnovu njihovih ličnih priča. Sve u svemu, učesnici su bili veoma zadovoljni obukom, jer se razlikovalo od ostalih obuka na kojima su imali priliku da učestvuju, posebno onih koje imaju u formalnom obrazovanju.

Trening za aktivizam:

Tokom ovog treninga, 4 učesnika su imala priliku da saznaju više o važnosti preplitanja umetnosti i aktivizma i moći koju umetnost ima u zalaganju za ljudska prava. Svaki učesnik je izradio umetničko delo koje se zalaže za ljudska prava, LGBTI prava i ženska prava, a planirano je da bude izloženo zajedno sa svim umetničkim delima nastalim tokom projekta.

ŠAMPIONSKE ŠKOLE ZA SOCIJALNE PROMENE

Ovaj projekat ima za cilj povećanje kvaliteta obrazovanja unapređivanjem saradnje među svim zainteresovanim stranama u obrazovanju svakodnevnom upotrebom nenasilnih alata. Aktivnosti u okviru ovog projekta su sprovedene u saradnji sa 20 osnovnih škola širom Kosova po izboru GIZ CDBE.

Dvodnevna obuka psihologa osnovnih škola:

Deo ovog projekta bio je obuka za pripovedanje za psihologe i pedagoge ovih škola. Kroz ovaj trening preneli smo metodu pripovedanja kao korisnu metodu u radu sa tinejdžerima. 15 psihologa i pedagoga je obučeno sa ciljem da postanu akteri koji donose promene u njihovim školskim zajednicama i podrže učenike u njihovom svakodnevnom radu.

The screenshot shows a Zoom meeting interface. On the left, a poll question is displayed: "Një fjalë për gjënë e parë që ju shkon në mendje:" (One word for the first thing that comes to your mind:). Below the question is a video thumbnail of a child on a dirt path and a word cloud with the word "buzëqeshur" (smiling) as the largest word. Other words in the cloud include "joy", "gezuar", "lumtur", "vrab", "ike", and "liri". On the right, a list of participants is visible, including Agnesa Jashari, Fatime Lushtaku, Blerina Komani, njomza dragusha, majlind ferdulli, Ardita Bahtiri, Vlora Mejzini, and Rudina Haxhidauti.

Predavanja sa studentima o obrazovanju o ljudskim pravima:

Ova jednodnevna predavanja informisala su 89 učenika o aspektima ljudskih prava, relevantnim i primerenim za starosnu grupu na nivou osnovne škole. YIHR KS ima veliko iskustvo sa zagovaranjem ljudskih prava, praćenjem i saradnjom sa pravosudnim institucijama na Kosovu i veruje da studenti moraju da steknu informacije o svojim pravima i odgovornostima od ranog detinjstva. Uzimajući ovo u obzir, tokom ovih predavanja takođe smo ih informisali o aktivnostima na projektu, metodologiji koja se koristila tokom projekta i fokusu rada YIHR KS uopšte.

Kampovi za pripovedanje:

Kampovi su okupili predstavnike učenika svih šampionskih škola. U tim kampovima studenti su prošli detaljan program nasilja i drugih socijalnih pitanja, rešavanja problema i kritičkog mišljenja metodom pripovedanja. YIHR KS održala je pet od ovih trodnevnih kampova u periodu septembar-novembar 2020. Ukupno 89 učenika koji su predstavljali šampionske škole učestvovalo je u tim kampovima.

AKCIJE NA ULICI

MEĐUNARODNI DAN USTAVA (APRIL)

Povodom obeležavanja Dana ustava 9. aprila 2020. godine, u Prištini, Peći, Đakovici i Uroševcu organizovane su ulične akcije. Aktivnostima poput „Gde da se žalimo ako nam se krše prava“, „zgrabite jednu malu belešku i recite nam o tome“, kao i izložbama konstrukcije kršenja ustava od strane javnih institucija i javnih ličnosti, imali smo za cilj da povećamo kritičko razmišljanje među mladima i obavestimo ih o njihovim ustavnim pravima.

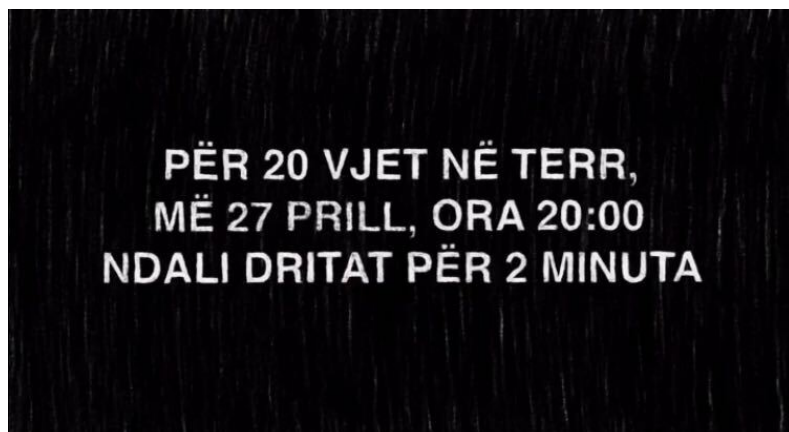
Projekat je dalje usmerio internet kampanju u kojoj su četiri kratka članka sastavljena od projekta objavljena na našim društvenim mrežama i na platformi Moja prava. Pored toga, dizajnirana je i infografija koja objašnjava načine na koje se građani mogu žaliti na kršenje njihovih prava u različitim instancama u sudovima.

Da bismo među građanima pokrenuli raspravu o ljudskim pravima i njihovoj zaštiti u državnim institucijama, organizovali smo razgovor uživo sa bivšim ombudsmanom Hilmi Jashari i advokaticom za ljudska prava Rinom Kikom. U ovom živom razgovoru, diskusija je uključivala teme o ljudskim pravima, njihovoj primeni u praksi i teškom položaju marginalizovanih grupa na Kosovu, kao što su LGBTI + zajednica, žene i osobe sa invaliditetom u vezi sa ljudskim pravima.

U MRAKU NESTALIH LJUDI - ISKLUČITE SVETLA NA 2 MINUTA (APRIL)

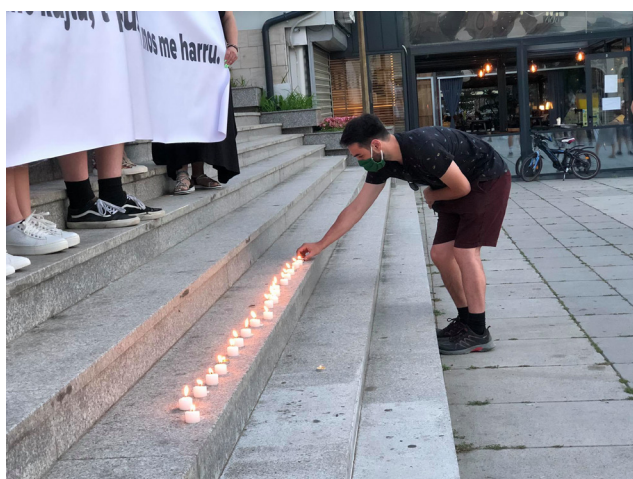
Na nacionalnom događaju na mreži 27. aprila 2020. godine, YIHR KS je obeležila Nacionalni dan nestalih ljudi u saradnji sa Nestalim licima na Kosovu, Integra, Fondom za humanitarno pravo Kosovo i forumom ZFD - Kosovski program. Tema „U mraku nestalih - isključite svetla na 2 minuta“ imala je za cilj da naglasi institucionalno neznanje prema porodicama nestalih i pitanju nestalih uopšte, da poštiri temu u javnom diskursu, i da saoseća sa porodicama nestalih. Događaj je imao izvanredno medijsko izveštavanje i pozitivne reakcije javnosti i institucija. Opština Priština, Narodna biblioteka i Narodni muzej pridružili su se akciji isključivanjem svetla. Događaj je imao ogroman domet od 152.600 ljudi na Fejsbuku, dok se oko 4.000 hiljada ljudi odazvalo događaju.

FOTOGRAFIJE IZ U MRAKU NESTALIH LJUDI -
I SKLJUČITE SVETLA NA 2 MINUTA (APRIL)

25. 25. GODIŠNJICA GENOCIDA SREBRENICE (JUL)

Zajedno sa Fondom za humanitarno pravo, Bosanskim kulturno-informativnim centrom i u koordinaciji sa SENSE - Centrom za tranzicionu pravdu, komemorisali smo 8.372 žrtve genocida u Srebrenici i izrazili solidarnost sa žrtvama i elim društvom u Bosni i Hercegovini. Mnogi građani su se pridružili multimedijalnoj izložbi „Genocid u osam činova“ i paljenju sveća.

MEĐUNARODNI DAN PRISILNIH NESTANKA (AVGUST)

Dana 30. avgusta 2020. YIHR KS organizovala je uličnu akciju na trgu „Skenderbeg“ u Prištini povodom obeležavanja Međunarodnog dana prisilnih nestanka. Tokom ulične akcije, na trgu „Skenderbeg“ postavljen je tunnel pod nazivom Put čekanja. Instalacija se sastojala od dva zida sa štampanim brojevima od 21 godine podeljenih na 242 meseca. Meseci i godine bili su dizajnirani da se štampaju hronološkim redosledom počev od meseca kada je poslednji rat na Kosovu zvanično završen, juna 1999, do meseca kada je odvijala se ulična akcija, avgust 2020. Svaki mesec i godina odštampani na zidovima predstavljali su prolazak vremena iz poslednjeg rata na Kosovu, a istovremeno su imali za cilj da vizualizuju koliko je vremena porodica nestalih trebalo sačekajte u nevolji ne znajući gde se nalaze članovi njihove porodice. Takođe, stare i korišćene cipele postavljene su duž tunela kako bi izazvale osećaj empatije i delile humanost ljudima koji su prešli tunnel, dok pogledavši i sve godine i mesece koji su prošli od prisilnog nestanka 1.644 osobe koje se još uvek vode kao nestale.

MEĐUNARODNI DAN MIRA - „VEZANIH-OČIJU” U „MIRU” (SEPTEMBAR)

ajedno sa aktivistima obeležili smo „Međunarodni dan mira“ uličnom akcijom „Vezanih očiju u „Miru“ kako bismo podsetili kosovsko društvo i vladu da održi mir neće biti postignut ako nastavimo da zatvaramo oči pred pitanjima vezanim za našu prošlost. Svaki učesnik ulične akcije držao je transparent sa napisima o prošlim zanemarenim činjenicama. Stoga je simboličnim akcijama YIHR KS odlučna da održi temu aktuelnom dok se ne obradi sa dužnom ozbiljnošću.

NEDELJA LJUDSKIH PRAVA 2020 (DECEMBAR)

Povodom obeležavanja Nedelje ljudskih prava, u okviru ovog projekta, održane su dve panel diskusije u Nacionalnoj biblioteci Kosova. Zbog ograničenja COVID-19, panelisti su održali diskusije lično dok je javnost prisustvovala putem mreže. Prvi panel na temu „Pandemija ljudskih prava“ održan je 7. decembra i sastojao se od pet istaknutih aktivista za ljudska prava koji su govorili o implikacijama ljudskih prava na marginalizovane grupe kao rezultat pandemije COVID-19 sa naglaskom na ekonomska i socijalna prava. Drugi panel održan je 8. decembra na temu „Solidarnost i aktivizam tokom pandemije“ koji se sastojao od četvorice aktivista i organizovan u duhu solidarnosti za ljude tokom pandemije.

Štaviše, YIHR KS je vodio onlajn kampanju i delio ključne poruke na društvenim mrežama na tri jezika: engleskom, albanskom i srpskom sa fokusom na ekonomska i socijalna prava tokom pandemije.

Për Barazi n'pandemi
For Equality in the Pandemic
Za ravnopravnost u pandemiji

#YIHRKS

Nëse t'shkelet naj e drejtë - RAPORTOJE!
If your rights are violated - REPORT!
Ako su tvoja prava povređena - PRIJAVI!

edrejtajem.org

SCAN ME

Raporto dhunën në familje
Report domestic violence
Prijavi nasilje u porodici

080011112

MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV KORUPCIJE (9. DECEMBRA)

Da bi se postigao cilj jačanja kapaciteta lokalnih organizacija u njihovim naporima da promovišu i zahtevaju vladavinu zakona i demokratiju na lokalnom nivou, bilo je 6 uličnih akcija u 6 najvećih regiona koje su organizovali YIHR KS i partnerske NVO projekta na Međunarodni dan borbe protiv korupcije.

U Prištini je 9. decembra 2020. YIHR KS obeležila Međunarodni dan borbe protiv korupcije simboličnom akcijom „Šta jede korumpirana država?“. Akcija je organizovana izlaganjem transparenta za podizanje svesti o korupciji.

U Đakovici je “Aktivni mladi” zajedno sa svojim volonterima organizovali putnu akciju distribuirajući informativne letke građanima kako bi ih upoznali sa posledicama korupcije i podstakli ih da prijave ovaj fenomen. Za ovu kampanju će takođe biti napravljen mural.

U Uroševcu su “Inicijativa za napredak” - INPO i mladi opštine Uroševac delili transparente koji su davali poruke za borbu protiv korupcije i da mladi ljudi nemaju budućnost u korumpiranom stanju, prenoseći tako poruku da korupciju treba ukloniti iz svih vladinih sektora i da je dužnost svih da se bore protiv toga.

U Peći je “Siri i Vizionit” održao akciju na putu sa motom #nokorupcija sa ciljem da podigne svest građana iz Peći o posledicama korupcije.

U Prizrenu je “EC Ma Ndrishe” izvela javni performans putem kojeg su slane poruke o svesti protiv korupcije kao ozbiljnog zločina. O ovoj temi je prikazano nekoliko crtanih filmova, dok su građani imali priliku da na razglednicama napišu svoje poruke za razne institucije.

U Mitrovici, “Izgradnja zajednice Mitrovica” organizovala je uličnu akciju gde su aktivisti postavljali nalepnice na trgovu u Mitrovici kako bi podigli svest javnosti o tome kako korupcija utiče na svakodnevni život građana i podstakli ih da se aktivno bore protiv nje.

MEĐUNARODNI DAN LJUDSKIH PRAVA (10. DECEMBRA)

10. decembra 2020. YIHR KS obeležila je Međunarodni dan ljudskih prava, organizovanjem alternativnog načina ulične akcije kroz metalnu konstrukciju koja je pokazala senzibilizacijske poruke o ljudskim pravima, solidarnosti, aktivizmu, nadi i našoj zajedničkoj borbi za pravednu i jednaku društvo. Pored toga, prikazani su i kontakt brojevi institucija odgovornih za rešavanje različitih kršenja ljudskih prava. Dalje, YIHR KS je u saradnji sa drugim organizacijama u različitim regionima Kosova održao slične ulične akcije u Peći, Đakovici i Uroševcu.

U okviru nedelje Ljudskih prava, 10. decembra 2020. godine organizovana je ulična akcija u Prištini, Peći, Đakovici i Uroševcu na temu „Za ravnopravnost u pandemiji“ sa ciljem informisanja i povećanja svesti mladih i opšte populacije o ljudskim pravima, vladavini zakona, pristupu pravdi i da ih se uključi u ove teme. 10. decembra 2020. godine, projekat je organizovao uličnu akciju u okviru Nedelje Ljudskih prava u Prištini, Peći, Đakovici i Uroševcu na temu „Za jednakost u pandemiji“ radi informisanja i povećanja svesti mladih i opšte populacije o ljudskim pravima, vladavini zakona, pristupu pravdi i angažovanju mladih iz lokalnih zajednica.

PROTESTI

PROTEST PROTIV NASILJA

YIHR KS održala je protest ispred kancelarije advokata Toma Gašija kako bi se oštro usprotivila nasilnom ponašanju advokata Toma Gašija prema osobi na trgu "Majke Tereze" u Prištini. Takođe smo se usprotivili izjavi koju je advokat Tom Gaši dao na svom društvenom mreža Facebook, rekavši: „Protest koji je danas organizovala YIHR KS trebao bi poslužiti za senzibiliziranje javnosti i odgovarajućih institucija, za trgovinu decom i „šefove dogovaranja sa prosjacima u Prištini “. Izjava je odstupila od svrhe protesta, koji najoštrije osuđuje čin koji je počinio sam advokat. Nasilnim ponašanjem advokata Toma Gašija prekršeno je temeljno pravo na dostojanstvo. Kao takvi, tražili smo da takva dela kazne nadležni organi. Tim YIHR KS odmah je prijavio slučaj Disciplinskoj kancelariji Advokatske komore Kosova i čekamo njihovu odluku po tom pitanju.

PROTEST PROTIV NACRTA ZAKONA O RATNIM VREDNOSTIMA OVK

8. oktobra održali smo mirni protest ispred skupštine protiv nacrt zakona o ratnim vrednostima OVK. Zahtevali smo konkretno od poslanika Demokratske partije Kosova (PDK), predlagača nacrt zakona, gospodina Gazmend Bitićija, da povuku nacrt zakona za zaštitu vrednosti rata OVK. Nacrt zakona nije bio u skladu sa pravima i slobodama definisanim Ustavom Republike Kosovo. Ovaj nacrt zakona krši slobodu izražavanja i podriva napore za postizanje pravde za sve žrtve i preživele sve etničke grupe. YIHR KS se kontinuirano protivio ovoj inicijativi tokom 2020. godine i nastaviće to činiti dok se ne povuče sa zakonodavnog dnevnog reda.

PROTIV HOMOFOBNIH IZJAVA

Zajedno sa organizacijama civilnog društva, Centrom za slobodu i jednakost (CEL), Centrom za razvoj društvenih grupa (CSGD) i Kosovskim centrom za rodne studije (KCGS) održali smo simboličnu protestnu akciju 19. oktobra ispred kancelarija politička stranka Levizja Vetevendosje. Akcija je održana kako bi se od struktura Vetevendosje zatražila odgovornost za homofobne izjave koje su njeni predstavnici dali na društvenoj mreži Facebook, pozivajući se posebno na izjavu gospodina Eman Rrahmanija i Leonore Shabani-Bajraktari. Kao aktivisti, videli smo odgovornost da reagujemo dižući glas protiv takvih izjava kako se ne bi ponovile.

22. oktobra, organizacije civilnog društva CEL, CSGD, YIHR KS, KCGS i Civil Rights Defenders (CRD) izdale su saopštenje za štampu povodom izjave gospodina Mergima Lushtakua u Skupštini Kosova. Oni smatraju da su takve izjave potpuno neprihvatljive i takvo postupanje samo povećava netrpeljivost, mržnju i nepoverenje među ljudima, jer uvreda i netrpeljivost određene društvene grupe ne daju nikakvu vrednost našem društvu. Organizacije su organizovale akciju u sedištu PDK-a tražeći odgovore od PDK-a ako ostanu uz takve izjave. Pet aktivista učestvovalo je držeći transparente sa raznim porukama kao i LGBTI zastave.

* Sve mere bezbednosti protiv COVID-19 su poštovane i preduzimane tokom svake aktivnosti 2020. godine, uključujući udaljenost i maske, čime se u potpunosti pridržavaju postojećih vladinih ograničenja.

DODATNE AKTIVNOSTI

Mirëdita, dobar dan! Festival (Maj - Jun)

“Mirëdita, dobar dan!” je festival koji se svake godine organizuje u Beogradu i za cilj ima da predstavi aktivnu kosovsku kulturnu scenu u Beogradu, da postigne razmenu umetničkih ideja i stvori tradiciju saradnje kroz sastanak predstavnika kulture Kosova i Srbije. Festival prate brojne aktivnosti poput performansa, koncerata, filmova i umetničkih večeri. Kao i prethodnih godina, grupa mladih ljudi organizovala je proteste ispred mesta događaja da izraze svoje ogorčenje zbog festivala, posebno zbog saradnje između Srba i Albanaca i kulturne razmene, ali situacija je bila pod kontrolom i nije bilo incidenata.

NEDELJA PONOSA (Oktobar)

U okviru Radne grupe za Nedelju ponosa, pod Anti-Covid merama, organizovali smo Paradu ponosa 2020. Pod sloganom „Volim“. Parada ponosa održana je automobilima na ulicama Prištine, kao manifestacija prisustva LGBTI osoba na Kosovu, kao i oblik rešavanja izazova, zahteva i potreba ovih ljudi. . Uz podršku INL-a, YIHR KS je realizovao stvaranje kratkog video zapisa u čast Nedelje ponosa. Video je imao za cilj da obavesti javnost da je pravo na brak zagarantovano Ustavom. Takođe, senzibilisala je javnost na temu mladih žena koje su njihove porodice primorane da se udaju za suprotni pol, pokazujući kako se LGBTI osobe i dalje nose sa neprihvatanjem i razumevanjem svoje porodice i društva u celini.

NAŠE OSOBLJE

NAŠE OSOBLJE

Marigona Shabiu
Izvršni Direktor

Bjeshka Guri
Kordinator Programa

Rina Kadiri
Program i Operacije
Menadžer

Enis Selimi
Menažer za Finansije
i Administraciju

Trina Binaku
Program i Razvoj
Menadžer

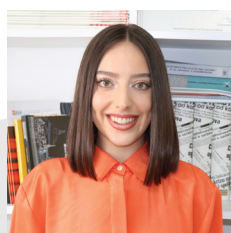
Hana Rizvanoli
Nadgledanje i
Administracija
Pomoćnik

Vilson Haxholli
Kordinator Projekta

Kushtrim Morina
Asistent na Projektu

Fiona Haxhiislami
Asistent Programa
i Komunikacija

Blerta Mexhuani
Asistent Programa

Agnesa Jashari
Asistent Programa

Rita Tërstena
Junior Grafički
Dizajner

Albulena Uka
Asistent Programa

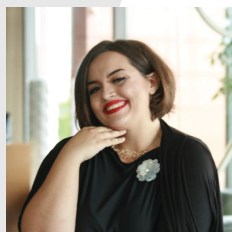
Petar Ivic
Asistent Programa

Erona Hajdari
Asistent Programa

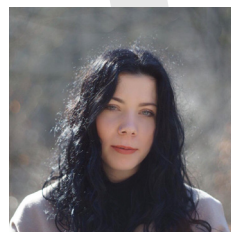
Besmira Selimi
Kordinator Projekta

Mila Mihajlovic
Intern

Loreta Cakolli
Intern

Sladjana Stojanovic
Intern

Sibora Gjocaj
Intern

Viona Bunjaku
Intern

COPYRIGHT © 2020. YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS (YIHR)
Address: Rr. Ardian Krasniqi, 2nd floor, No.5, 10000 Prishtina, Kosovë
Telephone: +383 38 748 018
Email: ksoffice@yibr.org